

Kodály Művészeti Fesztivál, Kecskemét

2014. július 14 – augusztus 1

A fesztivált Kodály Nyári estéje nyitotta, mely az én fülemnek inkább szeles-esős este volt, mint derült és nyugodt. Ennek az oka valószínűleg abban rejlett, hogy a szabadtérre tervezett előadást az utolsó pillanatban a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központba kellett átmenteni, ami csúszással és némi technikai kavarodással járt. Ez a mű a programfüzetben nem is szerepelt, csak Muszorgszkij: *Egy kiállítás képei* Ravel hangszerelésében. Ez utóbbihoz Cakó Ferenc homok animációja társult. „Cakó Ferenc egy 1996-ban jött ötlet hatására kidolgozott technikailag és rajzi kivitelezésben is egy élő homok animációs előadás típust, ahol zenére történő homokkal (!) rajzolását nagy méretben vetítik ki a nézőknek” – olvashattuk a koncertleírásban. Ami így létrejött, véleményem szerint hatalmas élmény volt mindenki számára! A *Gerhát László* vezényelte Kecskeméti Szimfonikus Zenekar is sokkal koncentráltabban játszott, többnyire kellően érvényre juttatva Ravel zseniális hangszerelését. A homokból készült képek csak jöttek-mentek, úgy peregetek, mint az idő homokórája. „Aranyhomok” volt ez! (A terminust a jeles helyi költő, Sántha György alkotta meg egyik költeményében, s Kecskemét egyik szállodájának a nevéként is ismert.)

Bár egyéb elfoglaltságok miatt nem tudtam részt venni két eseményen, a teljesség kedvéért feljegyzem: a fiatal művészekből álló Nyári Kvartett koncertjén (július 18. Kodály Intézet udvara) Haydn és Weiner Leó egy-egy műve mellett Kodály *II. vonósnégyese* hangzott el; két nappal később pedig a gyermekeknek-családoknak szánt *Bon-bon matinéra* került sor.

A nyíregyházi *Cantemus Vegyeskar* koncertjét nagyon vártam. Kar-nagyuk, *Szabó Soma* már Kodály-iskolás koromban nagy hatással volt rám a Banchieri Énekegyüttes tagjaként és művészeti vezetőjeként, valamint a műsor is ígéretesnek tűnt. A műsorban végül volt némi változtatás – ha jól értesültem akusztikai okokból – de a Piarista templomban így is sok szépet hallottunk: Tallis és más régi mesterek mellett Rahmanyinov, Whittacre, Kocsár, Gyöngyösi és mások. Akik ismerték a kórust régebről, az erőteljes, fényes forték mellett a pianók hiányát emlegették. Most a piano rendben volt, de olykor a fortékat kicsit forszírozottnak éreztem. Kiemelten tetszett Gabrieli *Jubilate Deoja* és Kodály *Szép könyörgése*. Előbbi egy „korabarokk” utóbbi pedig egy „megkésétt barokk” mestermű. (További barokk stílusjegyekkel bíró Kodály kórusművekről ld. Dalos Anna „Közösség és individuum – Kodály Zoltán Bach recepciójáról 2”, *Muzsika*, 2007. augusztus).

A *Jubilate Deo* előadásakor a kórus legerősebb oldalát mutatta meg, szép, erős és ünnepélyes fortékat, amely majd szétvetette a falakat. A *Szép könyörgésben* Balassi veretes magyar szövege felüldülést jelentett

a legnagyobbreszt latin nyelvű kórusművek között. Ebben a műben nagyobb dinamikai árnyalásokra volt lehetőség, mely megmutatta a kórus sokoldalúságát. Hatásos volt, amikor a kórus „körülénekelte” a közönséget, pl. Kodály *Esti dalával*.

A „Mesterek a pódiumon” című koncert a Kodály Fesztivállal párhuzamosan futó mesterkurzusok tanárait mutatta be. Szabó Orsolya (zongora), Klézli János (ének), Hajdú Roland (zongora) a Kodály Intézet tanárai, Halmai Katalint az ének-kurzusra hívták meg. A betegség miatt távolmaradó Novák Anikó zongoraművésznőt Kéri Tamás helyettesítette a kétzongorás művekben. A *Kodály Intézet dísztermében* megrendezett hangversenyre annyian voltak kíváncsiak, hogy a közönség alig fért el a teremben, sőt, sajnos voltak olyanok is, akik hiába álltak sorba a jegyért. Jómagam is az ajtón kívül rekedtem és némi bosszankodáson túltéve magam, örültem, hogy oly sokan megtisztelik a mestertanárokat. Az ajtó szerencsére nyitva maradt, így azért nem maradtam hoppon. A műsorban Mozart, Debussy, Ravel és Stravinsky művei között Kodálytól a *Megkésétt melódiák* négy darabja szerepelt.

Az ének, zongora és a zeneszerzés mesterkurzusok zárókoncertjére a *Református Újkollégium* dísztermében került sor július 26-án. A felkészítő tanárok Szabó Orsolya (zongora), Halmai Katalin és Klézli János (ének), valamint Fekete Gyula (a Zeneakadémia tanszékvezető tanára, zeneszerzés) voltak. A kurzusok résztvevői – fiatalok, de voltak középkorúak, sőt idősebbek is – elsősorban klasszikus repertoárdarabokat énekeltek vagy játszottak, de akadt olyan is, aki a nemzetközi zeneszerzőkurzuson készült legfrissebb kortárszenei kompozíciók előadásában is segédkezett. Ezek előadásához vendégművészeket is hívtak a kecskeméti Kodály Iskolából. Dratsay Ákos és Berényi Bea (fuvola), valamint Palotás Gábor (ütőhangszerek) a tanítás mellett a kortárszene fíradhatatlan előadói. A kortárs darabok – többségében magyar és szlovén fiatalok alkotásai – olykor kifejezetten jó benyomást keltenek, ami a szerzők tehetségét dicséri. Az előadóktól tudom, hogy a gyakorlásra a „frissen sült” művek miatt nem volt sok idő, de az eredmény így is megnyugtató volt.

A *Helsinki Vonósok zenekar* (Helsinki Strings / Helsinkin Juniorijuo-set) ifjú muzsikusai a Kelet-Helsinki Konzervatórium és a Sibelius Akadémia diákjai. A zenekart két nemzetközileg is elismert zenepedagógus, Szilvay Géza és Szilvay Csaba alapította 1972-ben. A jelenlegi karmester Jukka Rantamäki, aki maga is Szilvay Gézánál tanult. Koncertjükre július 27-én, a *Nagytemplomban* került sor, a műsoron Ahti Sonninen, Carl Nielsen, Frank Bridge, Britten és Bartók műveivel. Bár a Nagytemplom akusztikája elég csálóka, az én helyemről hangzásában, színeiben is nagyon színvonalas koncertet lehetett hallani, csak a vége felé éreztem egy kis fáradtságot. A fiatalok Kecskemét után még Balatonfüreden, Veszprémben és Budapesten (BMC) adtak koncertet.

A fesztivál egyik fénypontja a Bartók zenéje és a tradicionális népi dallamok közötti kapcsolatot bemutató fantasztikus koncert volt július 29-én, Sebesetyén Márta, Kokas Katalin, Kelemen Barnabás és Szabó Zoltán közreműködésével az *Evangélikus Templomban*. A kiindulópont Bartók 44 hegedűduója volt, énekes, furulyás és dudás népzenei példák-
kal gazdagítva. Mivel a beszámoló terjedelme nem engedi meg, hogy részletekbe bocsátkozzam, csak azzal a mesebeli fordulattal biztathatom a „fantasztikus” jelzőben kételkedő olvasót, hogy „aki nem hiszi, járjon utána!”

A dél-koreai–magyar diplomáciai kapcsolat felvételének 25. évfordulója alkalmából kulturális rendezvénysorozatra kerül sor a két országban, melynek egyik fellépője a Seoul Kodály Singers volt. Az 1996-ban alapított együttes karmestere, Dr. Cho Hong-Ky, a Kodály Intézet valamikori hallgatója volt. Koncertjükre a *Barátok Templomában* került sor, műsorán Kodály, Bárdos és koreai szerzők műveivel. A hangképzés és az előadási stílus olykor hagyott némi kívánnivalót maga után, de lelkesedésük, a magyar művek magyar nyelven való éneklése és a karnagy pár mondatos megemlékezése kecskeméti tanulmányairól és tanáiról mégis emlékezetessé tette ezt a koncertet is.

A Kodály Fesztivál utolsó hetével párhuzamosan folyt a Colour Strings (Színes húrok) szimpózium műhelymunkája, e hangszertanítási módszer megalkotói, a már említett nemzetközileg elismert zenepedagógus testvérpár, Szilvay Géza és Szilvay Csaba irányításával. Nagyszerű, inspiráló munkájuk eredményét némi elfogultsággal hallgattam, mert Szilvay Géza tanár úr indított el a zenei pályán. A szimpózium zárásaként a külföldi és magyar résztvevők koncertet adtak, melyen különböző népek dalainak feldolgozásait hallhattuk. A darabok jelentős részét a hangversenyen jelen lévő Rossa László komponálta. A hangszeres fő-rész előtt és után a kórusmuzsika is teret kapott. Bár az idén hivatalosan nem volt szeminárium, a külföldi érdeklődők nagy száma miatt a Kodály Intézet vezetése úgy döntött, hogy a már említett mesterkurzusokon kívül tart szolfézs kurzusokat is. Ezeknek a hallgatóiból nőikar alakult, melyet Kiss Katalin vezényelt, a koncert után pedig David Vinden tanított be nekik és a közönségnek egy kilencszólamú kánont.

A fesztivál zárásaként a Magyar Nemzeti Táncegyüttes előadásában gyönyörködhettünk. A menyecskék gyönyörű ruhái, a legények virtuozitása lenyűgöző volt. Az előadás két részre oszlott, az első félidőben különböző vidékek népzeneire táncoltak, a másodikban pedig Kodály *Páva-variációira*. Utóbbihoz Zsuráfszky Zoltán Kossuth-díjas, kiváló művész készített koreográfiát. Sajnos Kodály művét nem élő zenekar, hanem gép játszotta, nyilván anyagi okokból. Annál inkább örövendetesebb volt, hogy a népzene – a programfüzetben föl nem tüntetett nevű – zenei együttes élő játékára táncolták.

Amint a fesztivál elnevezése is jelzi, Kodály jegyében főleg muzsika,

ám nem csak zenei programok töltik ki az időt. A első napon nyílt meg Vinczellér Imre festőművész *Koncert-KÉPEK* című kiállítása a *Kulturális és Konferencia Központban*. Itt került először közönség elé a festőművész Kodály Zoltánt ábrázoló alkotása. A zenei perceket a megnyitón Kodály *Adagiójának* előadása jelentette Juhász Ágnes és Gerhát László előadásában. Ugyanaznap a Kodály Intézetben *Hollós Máté* zeneszerző nyitotta meg Gerő Katalin szobrászművész *Kodály tanítványai, kortársai, akik a holokauszttal áldozatai lettek* című műves érem-sorozatának bemutatóját.

A Kodály Fesztivál minden nyáron nagyszerű kulturális programokkal ajándékozza meg a város közönségét és az idelátogatókat. Köszönet érte, várjuk a folytatást!

Sipos Soma Mihály

Kodály Napok Galántán

Újra zengett az ének 2014. május 16-18. között Galántán a XVI. Kodály Napok alkalmából. Ezt a nagy formátumú rendezvényt mindig nagy várakozás előzi meg. Várják az énekesek, várja a közönség, várja Galánta város lakossága és várják az anyaország kórusai, zenekarai, akik ilyenkor eljuthatnak Mátyusföldre.

1982-t írunk, ez az év a Kodály Centenárium éve volt. Akkori beosztásomban, pécsi ének – zene szakfelügyelőként terveztem, hogy kollégáimmal ellátogatunk Kodály szeretett városába. Érdeklődésekre kaptam egy telefonszámot: hívjam föl Mézes Rudolfot, ő majd segít. Így is történt és nemsokára felejthetetlen három napot töltöttünk Galántán és környékén. Ez a kapcsolat azóta is tart, azóta is él a pécsi énekesek, kollégák és a galántaiak között. Mi pécsiek büszkék vagyunk arra, hogy Pécs is a Mester szeretett városai közé tartozott. Bár gyermekkor legszébb hét évét Galántán élte meg, Péccett jóval később, a második világháború után, 1945 őszén töltött aktív pihenéssel néhány hónapot. Ekkor hozta nyilvánosságra zenei nevelési eszméit, elveit a pécsi zenetanárok, majd a város őt ünneplő közönsége előtt. Az azóta már világhírűvé vált koncepció alapján kidolgozott módszer Péccett várt kipróbálásra *Agócsy László* és kollégái segítségével. Kodály családi kapcsolatai révén később is vissza-, visszajárt és nagyon bízott a „pécsi úttörésben”.

Hiszem, hogy a sok nehézség ellenére nem vallottunk szégyent. Ennek egyik bizonyítéka, hogy Pécs – az 1988-i Europa Cantat, illetve a 2010-i Pécs Cantat után – 2015-ben újra Európa Cantatot szervez. 4 – 5000 énekest várunk erre a többnapos rendezvényre és reméljük, hogy szlovákiai magyar énekesek, kórusok is lesznek köztük szép számmal.

Kodály szellemisége, művészete „összekötött” bennünket, de nem